

Інна САХНЕВИЧ,
*кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри іноземної філології та
бізнес-комунікацій,
ЗВО «Університет короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ТЕСТУВАННЯ ЛЕКСИКИ ЯК ОДНА З ЕФЕКТИВНИХ ТЕХНІК ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Україна обрала непохитний курс на вступ до ЄС і поступово наближається до поставленої мети, проте мовний бар'єр все ще залишається досить вагомою перешкодою на цьому шляху. Для того, щоб покращити ситуацію й повноцінно інтегрувати англійську мову у власне життя, Верховна Рада 22 листопада 2023 року в першому читанні підтримала проєкт Закону про застосування англійської мови в Україні. Він передбачає офіційне закріплення статусу англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні, визначає категорії посад, кандидати на які зобов'язані володіти англійською мовою (державні службовці, наприклад, у податкових і митних органах; голови місцевих державних адміністрацій, їхні заступники; військовослужбовці офіцерського складу; поліцейські середнього й вищого складу Національної поліції України; прокурори; керівники державного сектора економіки); унормовує особливості застосування англійської мови в державних органах, підрозділах екстреної допомоги, на митниці, у сферах освіти, транспорту та охорони здоров'я [1].

Такий крок є важливим для нашої країни, адже саме англійська мова є необхідним інструментом для спілкування в усіх сферах життя: вона дозволяє обмінюватися ідеями, набутим досвідом і знаннями з колегами, друзями, партнерами з усього світу, сприяє побудові міжнародного партнерства, залученню до різноманітних проєктів та спільному розв'язанню глобальних проблем. Ба більше, вона є надзвичайно важливим засобом у сфері освіти, адже багато університетів сьогодні пропонує освітні програми навчання англійською для студентів з різних країн. Саме англійська мова забезпечує вільний доступ до різноманітних освітніх ресурсів, наукового репозитарію, отримання міжнародного досвіду й розширення світогляду студентів завдяки академічній мобільності (програмам обміну, стажування, спільній проєктній діяльності). Науковці мають можливість спілкуватися, обмінюватися думками й співпрацювати в наукових товариствах, набувати цінний міжкультурний досвід, адже англійська мова сприяє швидкому поширенню нових відкриттів і досягнень у різних галузях науки.

Отже, сучасну науку неможливо уявити без кваліфікованих фахівців – знавців англійської мови, здатних володіти як ґрунтовною теоретичною базою відповідних фахових дисциплін, інноваційними технологіями навчання та навичками їх застосування, так і практикозорієнтованими дисциплінами, наприклад, опановуючи практичний курс

англійської мови шляхом її реалізації у процесі мовленнєвої діяльності, яка включає чотири види – *аудіювання* (слухання і розуміння) *читання*, *говоріння* і *письмо*.

Опанування згаданих вище видів англійської діяльності не є можливим без комплексного тестування засвоєного студентами певного обсягу лексичних одиниць з метою виявлення мовленнєвої компетенції. У методичному аспекті під терміном «компетенція» слід розуміти «...набутий під час занять комплекс знань, умінь та навичок, який становить змістовий компонент навчання» [17, с. 142]. Компетенція в англійській мові характеризується вибірковістю і варіативністю у виборі мовних одиниць, здатністю володіти мовною формою, умінням реалізувати в англійському мовленні відмінності між українською та англійською мовами, адекватним і свідомим переносом мовних одиниць з одного виду мовленнєвої діяльності в інший. Відтак комплексне тестування допомагає виявити ряд важливих характеристик володіння англійською мовою, наприклад:

- рівень засвоєння значення й розуміння мовних характеристик та особливостей вокабуляру, граматики й вимови різних соціальних груп носіїв мови;
- наявність уяви про потенційні й наявні можливості будь-якої мовної одиниці щодо її семантичних, прагматичних і формальних особливостей і сполучуваності з іншими мовними одиницями в англійській та українській мовах;
- уміння підібрати правильні лексичні одиниці згідно з обраним функціональним стилем;
- уміння розрізняти емоційні та номінативні засоби мови;
- уміння правильно використовувати стилістичні засоби й засоби експресивності в мовленні (табуїзми, евфемізми, сленгові одиниці, варваризми, архаїзми, ідіоматичні вирази тощо);
- уміння правильно використовувати різні частини мови;
- уміння за допомогою простих мовних засобів виражати складні семантичні комплекси тощо.

У процесі тестування лексики можна використовувати будь-які тренувальні вправи залежно від теми заняття й виду мовленнєвої діяльності. Для того, щоб правильно підібрати тестувальні вправи, потрібно проаналізувати основні цілі й об'єкти тестування, його критерії та показники (наявність і характер помилок, швидкість мовлення та виконання тестування тощо).

Складовими найбільш ефективних технік тестування англійської лексики можуть бути, на наш погляд, такі завдання-вправи:

- заповнити пропуски певними мовними одиницями (частинами мови) згідно з запропонованою тематикою;
- розташувати запропоновані мовні одиниці в певному порядку (наприклад, з урахуванням логічного переходу від слова з конкретним значенням до слова з узагальненим значенням тощо);
- до підібраних малюнків або світлин підібрати мовні одиниці зі списку запро-

понованих викладачем;

- описати запропоновані малюнки або світлини, використовуючи певний тематичний вокабуляр;
- розгадати кросворд з використанням мовних одиниць визначеної тематики;
- укласти синонімічні і (або) антонімічні ряди запропонованих мовних одиниць визначеної тематики;
- розробити (скоротити, розширити) діалог(и), використовуючи певні мовні одиниці;
- уважно прочитати запропонований текст і замінити неправильно підібрані мовні одиниці правильними, згідно з контекстом або поміняти мовні одиниці місцями так, щоб вони відповідали контексту тощо;
- розташувати речення з дієсловами в різних часових формах у відповідності до розвитку подій у тексті.

Варто зауважити, що запропоновані вище техніки тестування лексики (мовних одиниць) є ефективними з використанням мережі «Інтернет». Серед найпопулярніших програм, які можна встановити на телефон або інший пристрій з метою вивчення лексики, вартими уваги, на нашу думку, є Memrise (сайт і мобільний додаток, створені з метою полегшити вивчення, запам'ятовування та повторення нової інформації; справжня освітня платформа, яка пропонує своїм користувачам курси з мов, наук, мистецтва тощо) і Duolingo (безкоштовний додаток для вивчення понад 40 мов за допомогою веселих коротких уроків, котрі дозволяють практикувати говоріння, читання, слухання й письмо та вдосконалювати як лексичні, так і граматичні навички).

Використання сучасних інформаційних технологій у поєднанні з ефективними техніками тестування мовних одиниць дозволяє не тільки скоротити час на засвоєння вокабуляру, підвищити міцність знань, індивідуалізувати й диференціювати процес навчання, але й стимулювати пізнавальну активність і самостійність на заняттях, а також розвивати творчі здібності студентів.

Список використаних джерел:

1. Проект Закону про застосування англійської мови в Україні. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42201> (дата звернення : 28.02.0224).
2. Волкова І.В. Сутність мовних компетентностей та їх проекція на методіку навчання мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Острог : Вид-во НаУОА, 2017. Вип. 67. С. 73–76.